

**„Хармония за студентите от специалностите „Поп и джаз изкуство“ на
доц. д-р В. Наумова - принос в педагогическата практика**

Проф. д-р Жорж Бонев

Непреставашите импровизации и експерименти в законодателството задълбочиха кризата в качеството на образованието у нас. Кризата не подмина Музикалната академия, в която авторитарния стил на ръководство през последните тридесетилетия превърна професионалното образование в читалищно. В настоящата ситуация „Хармония“ от доц. д-р Весела Наумова¹ се явява пробив в обучението по хармония за студентите в специалностите „Поп и джаз изкуство“. Конкретно поставената цел на авторката, която несъмнено постига, е практическата насоченост и приложение на учебния материал. В увода на трудовете ми по хармония отбелязвам, че изпълнителят трябва първо да знае какво свири (някои студенти не знаеха в коя тоналност свирят), а след това как да го изсвири. С други думи трябва да си ориентиран, преди да тръгнеш в определена посока. Обратното е нелогично. Подходът на доц. Наумова към изграждането на курса по хармония обуславя начина на изложение на учебния материал – ясно, сбито, разбираемо без излишно теоретизиране и навлизане в дълбочина, както в традиционната, така и в джазовата хармония.

Още в началото на раздела Диатоника – при означенията на акорди и тоналности са съпоставени установените начини на изписване (Symbols) между класическата и джазова хармония. Желателно е да се посочат присъщите (специфични) за джаза тоналности. Четиризвучията са поставени на подходящо място, непосредствено след тризвучията. Подчетана е важната

¹ **Наумова, Весела.** Хармония за студентите от специалностите „Поп и джаз изкуство“. София: Neofeedback, 2021 ISBN 978-619-7329-72-8

роля на септакорда като доминиращ (основен) акорд в акордиката на джаза. При свирене на хармонични последования на пианото е наблегнато предимно върху кратки примери, които улесняват транспонирането им в други тоналности и варирането им чрез смяна на мелодическото положение и разположение на акордите. Към секвенцията е възможно да се добавят още художествени примери, за да се придобие слухова представа за вида, продължителността и мястото на секвенцията в различните построения. Акордовият строеж на характерни за поп и джаз акорди е разяснен подробно и с подходящи примери, добавени към упражненията.

В раздел Хроматика са представени алтерованите акорди в поп и джаз хармонията като логично продължение на същинските (действително) алтеровани акорди. Показани са видовете акорди с техните означения и комбинирането им в каденци. Начинът, по който е разяснена енхармоничната модуляция дава възможност за по-лесно възприемане и практическо усвояване. Паралелното акордово движение и широко използвания „Locked hand” стил при свирене на пианото (куплирани ръце) изисква особено внимание и добра подготовка от страна на обучаващите се. В тритонусовата замяна пониженият квинтов тон на мажорномалък септакорд прави възможно заместването му от друг мажорномалък септакорд - септакордът построен върху II понижена степен е заместващ доминантовия септакорд на V степен - ${}^b\Pi^{7b5} \cong V^{7b5}$. Хармонизациите на хроматичната гама са интересни.

„Хармония за студентите от специалностите „Поп и джаз изкуство“ на доц. д-р В. Наумова е принос в педагогическата практика. Трудът ще подпомогне музикантите, интересувани се от строежа на многогласието в класическата и поп и джаз хармония.